

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, November 7-9, 1981

Nr. 213

SVEDAI PALEIDO SOVIETŲ ŠNIPŲ NARLAIVI

JORDANIJOS ŽEMĖSE IZRAELIS STATO NAUJAS KOLONIJAS

ARIEL ŠARONAS RENGIA SI PASTATYTI ASTUONIAS NAUJAS ŽYDŲ KOLONIJAS

TEL AVIVAS, Izraelis. — bar reikalauja, kad ir Saudi Arabija paskelbė 8 punktų programą Artimųjų Rytų taikai. Izraelio krašto apsaugos ministeris gen. Ariel Šaron, jau pastatęs kelias naujas izraelitų kolonijas dešiniajame Jordano upės krante, penktadienį pareiškė, kad netrukus jis pradės pastatyti dar 8 Izraelio kolonijas. Jis Egipto Izraelis atšaukė visas Sinajaus pusiasalyje įsteigtas Izraelio kolonijas, bet Jordanų žemėje steigiamų Izraelio kolonijų neatšauks. Palestiniečiai turės apsisprasti su ten apsigyvenusiais izraelitais ir kartu su jais gyventi buvusiose Jordanijos žemėse.

Šaronas tapo dideliu kolonistu

Generolas Ariel Šaronas pasižymėjo Egipto-Izraelio karo metu. Generolas Moše Dajanas pataikė Šaroną pakelti į generolus, kai jis persikėlė per Suez kanalą ir tankais buvo pasirtušęs žygiuoti į Kairą. Jis reikalavo užtikrinti jam gazolino ir leisti žygiuoti į Kairą suimti visą Egipto vyriausybę. Generolas Dajanas jam uždraudė tai daryti.

Šaronas norėjo paimti naivien dviejų Egipto divizijas, perėjusias kanalą, bet vėliau visiškai apsupas, tačiau Izraelio vyriausybė neleido jam nuginkluoti Egipto divizijų. Jis tiek supykė, kad išstojo iš Izraelio kariuomenės.

Bėgimas jį pakvietė į savo kabinetą žemės ūkio ministeriu. Jis pradėjo steigti Izraelio kolonijas Jordanijoje, o dabartiniame kabinete tapo krašto apsaugos ministru ir steigia dar astuonias Izraelio kolonijas dešiniajame Jordano upės krante. Dabar jis priešiasi Bėgino nutarimui greičiau siekti taikos sutarties.

Beginas pripažįsta David stovyklos planus

Izraelio premjeras Menachem Begin pasirašė David stovykloje sutartus ir Washingtono pasirašytus Egipto ir Izraelio taikos planus. Kurį laiką atrodė, kad jis buvo nuo jų atsisakęs, bet dabar Beginas skelbia, kad Izraelis tų planų prisilaikys ir sieks taikos, nors Beginas da-

KALENDORĖLIS

Lapkričio 7: Rufas, Kvietė, Arvidas, Dūlė, Jurtenis, Zanga, Nikandras.

Lapkričio 8: Gotfridas, Svirbūtas, Eisėlina, Getautas, Vandrūnė.

Lapkričio 9: Teodoras, Miglė, Ausėutas, Rustenis, Saja.

Saulė teka 6:29, leidžiasi 4:40.

Oras vėsus, saulėtas.

Steigs kolonijas Gazos ruože

Gazos sritis priklauso Egiptui, bet prez. Sadatas sutiko duoti visą Gazos sritį steigiamai autonominei Palestinei. Šaronas pareiškė, kad jis rengiasi įsteigti dar 10 kolonijų buvusioje Judėjoje ir porą žydų kolonijų Gazos ruože. Dabartiniu metu Gazos srityje gyvena iš Egipto pabėgėliai. Nageris neleido pabėgėliams praeiti per visą Egiptą, bet laikė Gazoje. Ten jie gyveno iki karo pabaigos, o dabar jie bus prijungti prie planuojamos autonominės Palestinos. Šaronas ten ruošiasi įsteigti bent dvi žydų kolonijas.

Dajanus mirus, gen. Šaronas tapo tikrąja Izraelio kariu. Jis pakėlė laipsnius visai eilei jaunų Izraelio karių, kuriuos ruošia padaryti arabų žemių administratoriumis.

27 kunų pasirašytas laiškas gali pakenkti kardinolui J. Kodžiui.

Penktadienį aukso uncija kainavo \$421.

Sekretorius Caspar Weinbergeris liudijo Senato ginkluotųjų jėgų komitetui, kad jis niekad negirdėjo apie pasiūlymą pasiūsti įspėjamąją atominę bombą į Sovietų Rusiją. Dėl to dabar kilo ginčas su Valstybės sekretoriumi A. Haig.

Sekretorius Haig tvirtina, kad patarėjas Allen intriguoja, neturi jokio pagrindo, nes Allenas pasakęs prezidento ir Haigo akivaizdoje, kad tokio gando jis niekad neskleidė.

Paskutinėmis keliomis dienomis Chicagoje buvo labai šiltas oras. Lapai nukrito, bet sniego dar nėra. Šiomis dienomis gerokai atšals. Nuotraukoje matome Jackson parko Japonų sodo medinį tiltą.

Sekretorius C. Weinberger kritikavo Aleksandro Haig pareiškimą

PREZ. REAGANAS ĮSAKĖ HAIGUI IR ALLENUI UZBAIGTI BEPRASMĮ NESUSIPRATIMUS

WASHINGTON, D.C. — Krašto apsaugos sekretorius Caspar Weinbergeris ketvirtadienį pareiškė sekretoriaus Haig pareiškimą Senato užsienio komitetui, kad šiaurės Atlanto Sąjungos karo vadovybė buvo nutarusi paleisti į rusus vieną įspėjamąją atominę bombą.

Weinberger žino visus svarbesnius šiaurės Atlanto Sąjungos karo vadų nutarimus, bet jis niekad negirdėjo, kad būtų nutarta paleisti į rusų karo jėgas įspėjamąją atominę bombą. Sekretorius Haig trejus metus buvo šiaurės Atlanto Sąjungos karo vadas ir žino, kad viename posėdyje buvo pasiūlyta imtis atominės bombos Sovietų karo vadovybei priminti, kad rusai toliau į Vakarų Europą neįgytu.

Išaiškinus abiejų sekretorių pareiškimus, prieita išvados, kad abu sekretoriai buvo teisūs. Tas pasiūlymas š. Atlanto Sąjungos posėdyje buvo išklaustas, bet jokio nutarimo tuo reikalu nepadaryta. Tas klausimas toliau nesvarstytas. Sekretorius Weinbergeris negalėjo nieko apie tai girdėti, nes pasiūlymas nebuvo plačiau aptartas.

Prezidentas įsakė baigti nesutarimus ir ginčus

Prezidentas Reaganas ketvirtadienį pasikvietė į Baltuosius Rūmus sekretorių Haig ir patarėją Allen ir patarė abiem baigti tarpusavio nesusipratimus ir pagrindo neturinčias kalbas.

Patarėjas Allen tuojau pareiškė, kad jis jokių gandy apie Haigą neleidžia ir nesistengia pašalinti jo iš Valstybės sekretoriaus pareigų. Sekretorius A. Haig nieko nekommentavo, vien pridėjo dirbti Valstybės departamento darbe.

Patarėjas Allen pareiškė, kad jis bandys išaiškinti, kas skleidžia gandas prieš sekretoriaus Haig vedamą darbą ir, kai patirs, tai informuos ne tik patį prezidentą, bet ir sekr. Haig.

Prezidentas abiem priminė, kad visų respublikonų administracijos narių pareiga gražiai bendradarbiauti, savo veiksmus suderinti ir vienas kitam nekenkti.

BUVĘS PREMJEERIS EIS Į KALEJIMĄ

TOKIO. — Japonijos milijonierius K. Osano ir buvęs premjeras K. Tanaka pripažinti kaltais dėl melagingos prisaikos. Osano ir Tanaka turėjo liudyti Japonijos teismui apie

HORMONŲ STOKA ŽUODO KŪDIKIUS

ATLANTA. — Amerikoje kasmet miršta 7,000 kūdikių, nepajėgiant nustatyti mirties priežasčių. Rodos, sveikas kūdikis, paytaigis ir pažaidęs, paguldomas į lopšį, o ten staigiai miršta, neturėdamas temperatūros ar kitų ligos požymių.

Marylando universitetas praeitais metais ištyrė 50 kūdikių, staigiai mirusių lopšyje. Tyrimas parodė, kad 44 kūdikiai neturėjo taip vadinamo T-3 hormono. Visi šie duomenys tiksliai surašyti ir mokslo žurnale paskelbti. Gali būti, kad šio hormono stoka neša mirtį kūdikiams. Šio hormono buvimą galima nustatyti iš kraujo. Neturintiems šio hormono galima jį įšvirkšti.

Prezidentas prašė \$180 milijonų lėktuvams gaminti, bet Senatas leido paskirti tik 130 milijonų dolerių.

stambų kyšį iš JAV lėktuvų bendrovės Lockheed. Jiedu priėmė teismui, kad iš Lockheed bendrovės jokio kyšio negavo.

Praėjus keliems metams japonų prokuroras nustatė, kad jiedu gavo iš Lockheed bendrovės stambų kyšį. Osano jau nutestas vieneriems metams kalėjimo. Netrukus bus sprendžiama Tanakos byla. Prokuroras turi reikalingus dokumentus.

NARLAIVYJE BUVO SOVIETŲ LAIVŲ GRUPĖS VADAS

RUSAI TURĖJO 8 ATOMINES TORPEDAS; BLOGI LAIVYNO NAVIGATORIAI

KARLSKRONA. — Švedijos užsienio reikalų ministeris pareiškė, kad Sovietų šnipinėjimo laivas bus paleistas penktadienį. Švedų valdžia būtų galėjusi Sovietų laivą paleisti ketvirtadienį, bet atidėjo visą reikalą penktadieniui, nes Baltijos jūroje siautė labai stipri audra. Audrai pradėjus siautėti, Sovietų narlaivis nusileido vandenin. Daugelis pamane, kad saugomas Sovietų narlaivis pabėgo. Jis nepabėgo. Švedų karo laivai jį saugojo, būtų neleidę pabėgti.

Audrai apsimus, švedų karo laivai nulydės Sovietų narlaivį į tarplautinius vandenis. Sovietų kapitonas Gušiną nenorėjo įleisti švedų inspektorių į Sovietų narlaivio vidų. Švedai būtų galėję forsuoti įėjimą į rusų narlaivį, bet švedams nebūvo jokio reikalo laužtis pro rusų narlaivio duris. Švedai nustatė, kad 56 žmonių įgulos tarp jų Sovietų karo laivų grupės viršininkas. Kapitoniui Gušinui buvo pasiūlyta pasikelti švedijoje, jeigu jis bijo Sovietų teismo, bet jis atsisakė.

Jeigu narlaivis įklumpo į švedų pakrančių dumblą, tai to meto vadovas turėjo būti labai silpnas navigatorius. — pareiškė švedų užsienio reikalų ministras Ola Ullsten.

Švedai žinojo, kad narlaivyje yra uranijaus, radioaktyvaus elemento, naudojamo atominėms bomboms gaminti. — pareiškė švedų premjeras Thorbjörn Falldin. — Daugiau būtų nepatyrę vidun įžengę inspektoriai. Švedų vyriausybė nularė įsteigti Sovietų šnipinėjimo narlaivį ir pasakyti rusams kels karčius žodžius, ko jie ateityje nedarytų.

Penki Sovietų karo laivai ir šeši pagalbiniai atplaukė prie tarptautinių vandens ribos ir sustojo prie švedų nustatytos vandens juostos. Jie ten pralaukė iki penktadienio ryto. Audrai apsimus, švedų karo laivai išlydės Sovietų šnipinėjimo narlaivį ir atiduos jį laukantiems Sovietų karo laivams. Atsisveikindami švedai primins, kad antrą kartą Sovietų šnipų laivo neatlaidės, bet pasiūlys pagatartautinius įstatymus.

Karlskronos karo uostas yra 300 mylių atstumuje nuo Stockholmo. Švedai turi antrąjį karo uostą, bet Karlskrona yra pats didžiausias.

Mėnesio pradžioje prie Karlskronos uosto ėjo švedų karo laivų manevrai. Matyt, kad Sovietų laivyno vadovybė ptyė apčiuos manevrus ir nutarė pasistieiti narlaivį, kad galėtų patirti kas švedų laivyno vadams labiausiai rūpi. Galima spėti, kad patioje švedijoje rusai neturi šnipų, kurie jiems galėtų pranešti apie ruošiamus manevrus. Sovietų laivyno grupės vadas, gavęs pranešimą tiksliai nustatyti, ką švedų laivyno vadai da-

DR. GEORGE NICKOPOULOS ISTEISINTAS.

MEMPHIS, Tenn. — Prisiekusių teisimas, išklauses daktaro George Nickopoulos liudijimą apie dainininko E. Presley gydymą, priešo išvados, kad jis sąmoningai dainininkui daugiau narkotikų nedavė, todėl ir buvo išteisintas.

Teismo metu paaiškėjo, kad labai populiarius dainininkas jau nuo ankščiau buvo pripratęs prie narkotikų, juos gaudavo iš kitų daktarų ir kad daktaras G. Nickopoulos bandė jį nuo narkotikų atpratinti. Visvien Presley mirė nuo nepaprastai didelių narkotikų dozių.

KORĖNOJUS DAR GALI LAIMĖTI

MERANO, Italija. — Sachmatininkas Viktor Korėnojus dar gali laimėti antrą partiją. Ketvirtadienį jam pavyko gerai pradėti ir užimti geras pozicijas. Pasaulio čempionas Anatolijus Karpovas paprašė pertraukos. Jeigu Korėnojus nepadarys didesės klaidos, tai jis gali šią partiją laimėti. Iki šiol Karpovas laimėjo 4 partijas, o Korėnojus — tik vieną.

TRUDEAU NEITIKINO KVEBEKO PREMJEERO

Kanados premjeras Pierre Trudeau, išsikėlęs su 10 Kanados provincijų premjerais dėti Kanados konstitucijos pakaitų, negalėjo susitarti su Kvebeko premjeru. Pagrindan jis padėjo JAV konstituciją.

Kvebeko atstovas Rene Levesque nenrči, kad Kanados parlamentas turėtų tvirtinti atskirų provincijų nutarimus.

Caspar Weinberger

S. kr. Weinbergeris paneigė Valstybės sekretoriaus Haig liudijimą Senato komitetui, kad šiaurės Atlanto Sąjungos gali paleisti įspėjamąją atominę bombą, jei rusai besiveržtų į V. Europą.

ro, pats sėdo į laivą ir šių metų spalio 27 dieną įklumpo narlaivį.

XXVIII EUROPOS LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

(Tęsinys)

Popiet dalyviai susirinko apžvelgti XXVIII Europos lietuvių kultūros savaitės rezultatus. Dėkojimo laiškus LB pirmininkas dr. A. Kušlys. Organizacinio komiteto vardu pranešė ma pa eikė kun. J. Petrasius. Visi šie savaitės rengimo nariai gėlė ant jo ir žibutės bei Petras Kijūnaitis. Dėkojimo laiškus komiteto pirmininkui — Ric. Pačkis, šarūnas Mikšys bei Jonas Tomkus. Iš viso Studijų savaitėje įregistruoti 126 dalyviai: 55 iš Vokietijos, 20 iš JAV, 15 iš Prancūzijos, 12 iš Šveicarijos, 7 iš Didž. Britanijos, 6 iš Olandijos, 5 iš Belgijos, 2 iš Italijos ir po 1 iš Švedijos, Izraelio, Austrijos ir Australijos. Skaitytą 11 paskaitų, po kurių vyko diskusijos, surengtas operų arijų ir lietuviškų dainų koncertas, penkių Prancūzijos lietuvių menininkų — Bonitės, Prano Gailiaus, Vytauto Kasulio, Žibunto Mikšio ir Antano Mončio — darbu paroda. Petras Klimas išstėse senųjų Lietuvos žemėlapių ir gaminių pavyzdžių. Susidomėjimas parodomis buvo didelis. Daug rodinių nupirka. Stud. Kest. Ivinskis surengė XXVII (pernykšios) studijų savaitės nuotraukų parodą.

Lietuvių fondas parėmė Stud. savaitę 1.000 dolerių, dalyviai sukaujo 9.639 francų, frankus, registracijos mokesčio surinkta 9.637 pr. frankai. Jaunimo dalyvavimas paremtas 3.356 pr. frankais. Dalyvavo 25 jaunuoliai. Kun. J. Petrosius dėkojo visiems prisidėjusiems prie Studijų savaitės suorganizavimo: savo bendradarbiams rengimo komitete, paskaitininkams, menininkams, kunigams, aukotoams ir visiems dalyviams, ypač Pasaulio LB Valdybai, atsiantusiai du pirmininko pavaduotojus — Vael.

Kleiza ir tėv. Antaną Saulaitį. Vael. Kleiza išreiškė padėką kun. J. Petrosiui ir visam Studijų savaitės organizavimo kolektyvui PLB Valdybos vardu. Kun. Petrosiui įteikė medalių Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Jaunimo vardu rengėjams ir rėmėjams dėkojo Vokietijos LJS pirmininkas stud. K. Ivinskis už sudarymą sąlygų 25 jaunuoliams iš įvairių kraštų čia susitikti, pasportuoti, padidinti, pasvarstyti savo lietuviškus reikalus, pasiklausti idėjų paskaitu. Čia jie turėjo jaunų vadovų tėv. Antaną Saulaitį, suručiusi ir specialias pamaldas jaunimui vidurnaktį.

XXIX Europos Lietuvių Studijų Savaitę 1982 m. nutaria rengti Didžiojoje Britanijoje

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, įvairios organizacijos vykdė savo metinius susirinkimus. Posėdžiavo ateitininkai, frontininkai ir dar gal kiti. Šalia programoje numatytų renginių, dvasios vadovas tėv. Ant. Saulaitis vieną popietę suruošė idomų pokalbį religiniais klausimais, o ketvirtadienį (rugpj. 6) vakare — susitaikymo valandėlę su bendromis maldomis ir išpažintimi.

Nutarta pasiūsti šis sveikintimus tėvynėi: — Susirinkę lietuviškių studijų savaitę Paryžiaus apylinkėse, sveikiname jus, brangūs broliai ir sesės, dirbančius mūsų tautos ateitį po gražiu, nors nevisada giedru, Lietuvos dangumi.

Mus skiria dideli nuotoliai ir sunkiai peržengiamos sienos, bet mes nuolat domimės ir rūpinamės jumis. Atvykę iš visų Europos kraštų, kartu su svečiais iš užjūrio, mes čia svarstėme ne vien išelvisio problemas. Kartu mes džiaugėmės jūsų jaunų dai-

Pasakiško grožio Vilniaus priemiestis — Verkiai.

lininkų pasiekimais, gilinomės į jų literatūrą, klausėmės jų kompozitorių muzikos. Mus domina ir stiprina jūsų pastangos ugdyti lietuvių kultūrą ir kovoti už pagrindines žmogaus teises.

Linkime jums kūrybinio polėkio, keliant lietuvišką kultūrą į naujas aukštumas, drąsos įsiekiant platesnių horizontų ir iš-tvermės, siekiant Lietuvai laisvės ir valstybinio suverenumo.

Pakiliai sugiedotas Lietuvos himnas. Nusifotografuota pilies kieme. Literatūros vakarą vėlyvą popietę pravedė Kestutis Keblys. Kestutis Jogubynas beletistiniu pasakoimu "Kanopa" piešė graudžius Gulago vaizdus. Eglė Juodvalkė iš Muencheno lepinio klausytojus gražiu savo eilėraščių apie pirmąjį gegužės sekmadienį, apie Graikiją ir apie nuotaiką po dviejų draugų mirties skaitymų. Eduardas Cinzas iš Belgijos supažindino su savo "Metmenyse" spausdinamos apsakos ištraukomis. Irena Joerg — Naudžiūnaitė iš Austrijos buvo užsimojusi perskaityti ilgoką apskūmėlį "Abitūros šventė" (po 45 metų), bet pritrūko laiko baigti.

Zigmas Banevičius iš Paryžiaus, baigęs Kauno pantomimų mokyklą, rašė apie trejetą pantomimų, vieną iš jų šiam vakarui paties sukurtą "Zali laukai pavergtos mano tėvynės". Sykščiausia buvo Vitalija Bogulaitė — Keblienė iš Detroito, Mich. Ji įtaigiai paskaitė savo eilėraščių iš ciklo "Apokalipsė". Iechokas Meras iš Izraelio gyvai perteikė savo originalų vaizdelį "Dingęs be žinios" — apie motiną, belaukiančią iš karo grįžtančio sūnaus.

Pasotinus stebuklinguoju menu širdį, ir skrandis pareikalavo savo duoklės. Buvo jau vėlyvos vakarienės metas, tad visi skubėjo į iškilmingą atsiviekinimo pokylį. Iškilmingumo jame tikrai netrūko, ūk lepesni ir didesni skrandžiai gal kiek geresnių valgių pasigedo. Bet prancūziškas vynas ir tą trūkumą išpildo. Tuo išsiveržimus ir derybų keisenybes galima suprasti tik to didelio skirtumo suvokimu.

PABAIGA

Kai mes susėdome pirmam, bendram posėdžiui, man dingtelėjo mintis, kad čia susitiko ir bendrą kalbą mėgina rasti du priešingi pasauliai, dvi skirtingos ideologijos. Vienoje stalo pusėje buvome mes, svečiai, laisvojo, demokratinio pasaulio vakariečiai. Kitose stalo pusėje susėdę sustingę šeimininkai, diktatūrinio režimo "aparatai", rytiečiai. Tarp abiejų pusių elgesio, išauklėjimo, išsimokslinimo, istorijos, patyrimų, pažiūrų ir neišvaidos ir apsirėgimo buvo praraja, nieko gero nežadanti pasitarimams. Išorėje visi stengėsi, nors ir dirbtinai, prisilaikyti bendrų elgesio taisyklių ir bent paviršiuje atrodyti viendai. Tačiau žemiau to paviršiaus, lyg milžiniškas ledo luitas, slypėjo pragaistingas skirtumas, kuris laiks nuo laiko išsiverždavo paviršiumi. Tuos išsiveržimus ir derybų keisenybes galima suprasti tik to didelio skirtumo suvokimu.

Po ketverių metų žiūrėti į šį dabar subyrėjusį projektą, tenka pasakyti, kad tas milžiniškas skirtumų ledo luitas ir buvo to projekto subyrėjimo, kaip "Titaniko", priežastimi.

PARADOKSAS

Mano dalyvavimas šiose derybose buvo vienas iš gyvenimo paradoksų. Patekau į derybas dėl kelių priežasčių:

- Tuo metu dirbau valdiškojo tyrimų laboratorijoje, kur buvo vykdoma detente programa, bendravimas su sovietais energijos srityje. (Žiūr. atskirą aprašymą Magnetos).
- Administracija jau 1976 m. mane nuziūrėjo "magneto" misijai.
- Mano rusų kalbos mokėjimas. Nors kalbu rusiškai be akcento, man buvo, ypač pradžioje, sunku su terminologija, kas apskundino greitą žodinių apskaitimų posėdžių metu. Mūsų delegacijoje Maskvoje buvau vienintelis mokas rusų kalbą.
- Taip pat buvau mūsų delegacijoje vienintelis, kuris pažino sovietų sistemą ir galėjo interpretuoti jų elgesį, būdą ir galėjo atskirti jų propagandą nuo tikrovės. Kiti delegacijos nariai nesiorientavo sovietų gyvenime, istorijoje, literatūroje.
- Mano asmeniškai smalsumas po 36 metų vėl pažvelgti iš arčiau į sovietinį gyvenimą šį kartą apsaugotam JAV pilietyste ir valdžios delegato kredencialais. Tačiau tokia apsauga, kaip vėliau teko spaudoje skaityti, Sovietų Sąjungoje mažai ką reiškė.
- Taip pat man buvo proga iš Maskvos nuvykti penkioms dienoms į Lietuvą, pirmą kartą po 33 metų.
- Skrendant du kart į Maskvą, tris kart galėjau pasirinkti maršrutą vakaru Europoje ir kelion dienomis apsisistoti Londone, Paryžiuje ir Madride.
- Visos tos kelionės man beveik nieko nekainavo, išskyrant ekskursiją į Lietuvą.

Skaityau, kad mano svarbiau-

sloji misija buvo interpretuoti JAV atstovams sovietų elgesį ir galvoseną ir apsaugoti juos nuo klaidingų įspūdžių Maskvoje ir derybose. Mano tarnybinis raportas po tų kelionių į Maskvą buvo kai kurių šaltai priimtas ir buvo daromos pastangos jį nuslopinti. Tai greičiausiai darė tie, kurių interesas buvo išsilaikyti šioje detente programoje, kurie įgimto amerikietiško gero ir naivaus būdo vedami, vengė ką nors neigiamo paminėti apie savo detente partnerį, kurie nematė arba nenorėjo daug ko matyti ir tiesiog negalėjo sau įsivaizduoti sovietų tikrą intencijų ir jų šetoniškos esmės.

Paradoksas buvo tame, kad nedalyvauti tame posėdyje turėjau daugiau ir rimtesnių priežasčių. Mano tėvai 1923 m. repatrijuojant Lietuvą, bėgo nuo bolševikų, viską palikę. 1944 m. a. su šeima irgi bėgau nuo bolševikų viską palikęs Lietuvoje. Ir štai dabar 1977 m., aš sėdėjau, dantis sukandęs, Maskvoje, toje konferencijoje!

REZIMAS

Nepaisant tų paminėtų priešinamų, mes tame posėdyje susėdome prie bendro stalo su ir sovietų delegatais, kurie atstovauja ir remia režimą, kuris:

- Per 60 metų viešai skelbia ir vykdo pasaulio užkariavimą ir vakariečių sunaikinimą.
- Laiko fiziniame ir dvasiniame sukaustyme 265 milijonus gyventojų.
- Samoningai ir sistematiškai skleidžia melą, propagandą ir disinformaciją visame pasaulyje.
- Vagia ir išvilioja vakariečių technologiją ir karines paslaptis, brutalia jėga svaistosi po kaimynines valstybes ir grasina ginklais visam pasauliui.
- Vykdo teroro veiksmus visame pasaulyje ir sukelia karus savo ir papirkty bei suklaidintų agentų rankomis.
- Sudaro sutartis, kad surišti partnerį ir jas laužo.
- Klasuoja istoriją ir net savo praeito šimtmečio rašytojų veikalus.
- Sunaikino savam krašte šeimos, moralės ir religijos pagrindus ir įvedė savo stabus.
- Nesiskaito su žmogaus elementarinėmis teisėmis, kalina milijonus konclageruose ir kankina psichiatrinėse ligoninėse.
- Yra režimas, kurio sąžinėje yra apie 60 milijonų nekaltų aukų kraujas.

Tokių minčių lydimas galvojau apie detentės prasmę ir stebėjau posėdžių eigą.

DERYBOS

Apibendrinant derybas su sovietais, tenka išvardinti būdingus bruožus bei sovietų vartojamus metodus.

1. Derybos su sovietais yra išskirtinos iš bet kokių tarptautinių derybų. Derybos su rytų

Europos sovietų satelitais jau yra daug pamąsėnės ir derybas tarp vakariečių. Tokios nuomonės prieina derybų žinovai.

2. Sovietai taiko derybose dvigubą standartą. Sovietai žino, kad vakariečiai bus nuoseklūs savo nutarimuose ir laikysis priimtos tvarkos bei pažadų. Tuo tarpu sovietai sau leidžia išsišokimus, nesiskaitymus su tvarka ir pažadais.

3. Sovietai, nors ir prisilaiko tarpusavyje beveik karinės disciplinos, tačiau ir susirinkimus dažnai vėluoja, arba be jokių paaiškinimų visai nepasirodo, arba nutraukia derybas.

4. Derybų atmosfera, ypač pradžioje, yra įtempta, kariškai disciplinuota, be šypsenų, be anekdotų, be nukrypimų į gyvenimiškas smulkmenas, kaip orą arba sportą.

5. Sovietų delegatų skaičius dažniausiai būna keleriopai didesnis už vakariečių, kartais net 10 prieš 1, kai derybos vyksta Sovietų teritorijoje.

6. Prie stalo susėdimo tvarkos ir prabilimo eilės atžvilgiu, sovietai griežtai prisilaiko piramidės formos. Delegacijos centre sėdintis ir pirmas prašekantis yra piramidės viršūnė. Mes susėdome kaip kam pakliuvo ir prabilavom pagal reikala, ne pagal "činą".

7. Pristatant pirmame posėdyje savo delegatus, sovietų vyriausius visus ištitulavo mokslo daktarais. Mūsų tarpe tokių nebuvo, buvo inžinieriai, laborantai ir technikai, tačiau ir jų titulus mes nevažiūrėjome. Nežiūrint to, sovietai atkalkiai mus titulavo daktarais. Esu tikras, kad ir jų tarpe ne visi tokie buvo.

8. Posėdyje vyravo biurokratizmas. Viskas buvo atliekama formaliai, raštiškai, pakartotinai su ilga procedūra. Protokolų rašymas ėjo dviem kalbom, juodraščiai ir galutinės versijos buvo aprobuojamos abiejų pusių. Išaisymai ir dažni kalbos nesuderinimai labai prailgindavo ir apsunkindavo pasitarimų užbaigimą.

9. Administracinis ir pagalbinių pasitarimų personalas dažnai slubudavo savo patarnavimuose. Pavyzdžiui, kartais "pamedavo" bylas bei dokumentus, laiku neparūpindavo vertėjų, ma-

KOKS NAUDINGIAUSIAS GYVULYS

Vaikas: "Koks yra naudingiausias pasaulio gyvis?"
Negras: "Tai — višta, pone."
Vaikas: "Bet kodėl gi ji?"
Negras: "Mat, jaunas ponuli, vištą mes valgome ne tik po jos mirties, bet ir kai ji — negimusi!"

Amerikoje vartojamas žodis "bootleg" kilęs iš "cowboy" papročio slėpti kai kuriuos daiktus batų auluose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNEŠPOSYLTORG

Gera pajistama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo gausią klientūrą, siūniant DOVANAS — SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T.T.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TIKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS, SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis. Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N.Y. 10017

T.A.: (212) 758-1150, 758-1151

SKYRIAI

Apple Valley, Minn. 55124	77 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview	203-347-74
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5 2 37
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884 1739
Fort Wayne, Ind. 46806	1807 Beineke Road	432-5401
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N. W.	201-342-9110
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	374-6446
Irvine, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	203-232-6600
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	FO 3-8529
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	AN 1-2994
Los Angeles, Cal. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	305-532-7026
Miami Beach, Fl. 33139	1352 Washington Ave.	LO 2-1446
New Haven, Conn. 06511	1309 Boulevard	373-8783
Newark, N. J. 07102	698 Sanford Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	CH 3-2583
New York, N. Y. 10017	135 West 14 St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19122	1714 N. 5th Street	GL 5-9586
Philadelphia, Pa. 19141	4975 Old York Rd.	HU 1-2750
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	SW 8-2846
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	RI 3-0440
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	

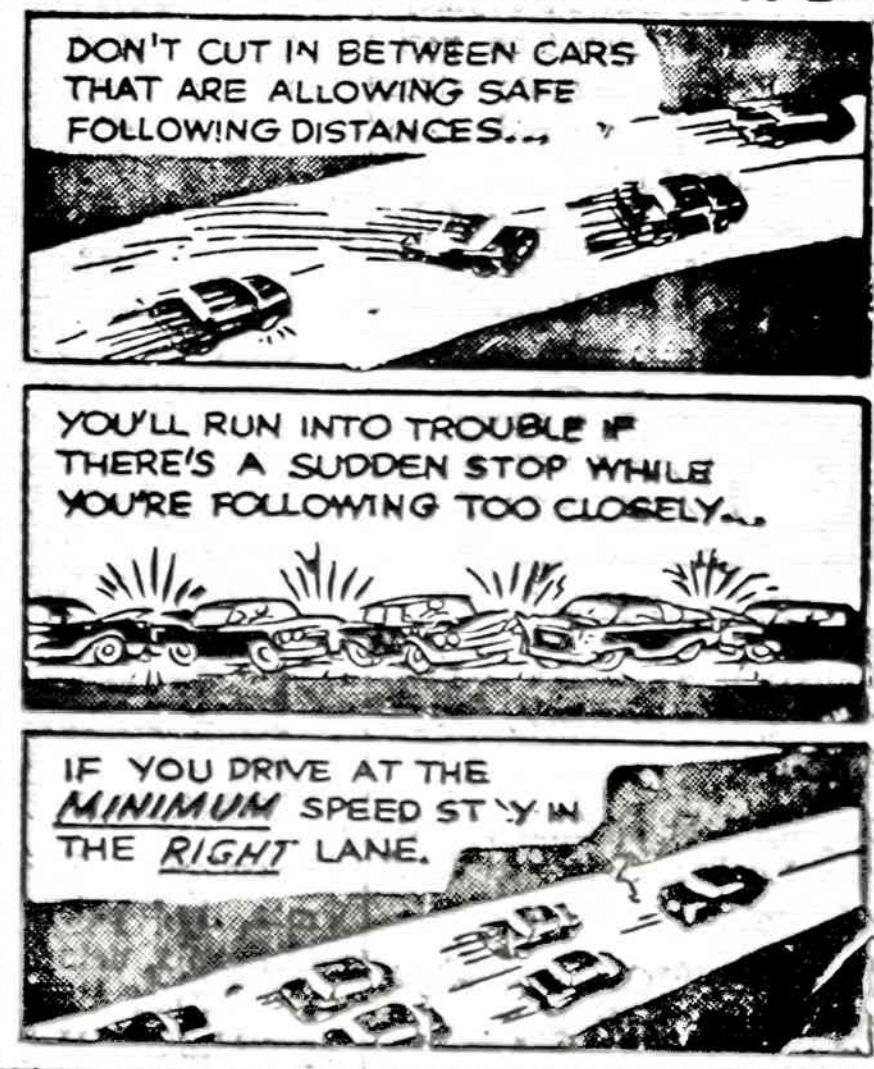
Welcome Winter Warmers

Holiday warmer — malt liquor in heated tomato soup will warm you quickly during the holidays. Another warm-up is malt liquor and hot beef bouillon.

Brrr, it's cold outside! You've been skiing, or skating, or sledding, or just shoveling, and you need something to warm you all the way down. Be creative... let a Boolya Bull or a Hotsie Totsie warm you up this winter season. A Boolya Bull mixes Schitz Malt Liquor and Hot Beef bouillon in half and half proportions. A Hotsie Totsie is a steaming mug of malt liquor and tomato soup. Mmmmm good... what a way to warm up!

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

PASTABOS IŠ TOLO

Kūrybingo lietuviško gyvenimo 40-ties metų sukaktis

(Tęsinys)

Pagalau, patį geriausią dvasinį peno gabalą — programos meninę dalį palikau pabaigai. Čia irgi buvo naujovė, nes solistė buvo pakviesta ne lietuvaite, nors ir lietuviška pavardė KAREN VIDŽIČNAS (Vidžiūnienė), jauna, 26 metų amžiaus amerikietė, ištėjusi už dr. J. Vidžiūno, gyvena su vyru Arizonoje, kaip sopranas lavina savo balsą pas pasaulinio garso (taip buvo pasakyta programos vedėjos solistę pristatan) profesorių ir kitais metais rengiasi dalyvauti konkurse, kuriame atrenkama geriausi solistai į Metropolitan operą, nes Karen pasiryžusi siekti operos solistės karjeros.

Nesu muzikos ar dainos meno kritikas, dėlto apie solistės balsą ar kvalifikaciją pastebėjau tik kaip vienas iš publikos — klausytojas. Dainos meno kritikų dėmesui (ypačiai tų kurie jos negirdėjo) parašau ką ir kuria kalba ji dainavo: pirmoje dalyje padainavo Mozartą „Alleluje“ — lotyniškai, Gershwiną „Summer-time“ iš Porgy and Bess — angliškai ir Ardito „II Bacio“ — itališkai.

Antroje dalyje: Leharo „Vilniaus“ The merry widow — angliškai, Delibes „Les Filles de Cadix“ — prancūziškai ir Puccini „Quando me'no“ iš La Bohème — itališkai. Solistai akompanavo pianistė Raimonda Apeikytė losangelietė.

Solistės puikus ir jau gerai išlavintas balsas, jos gražiai laikysena scenoje publiką taip sužavėjo, kad po kiekvieno padainuoto dalyko kilo tokia aplovismentų audra, kokios nesu nei matęs nei girdėjęs per daugelį metų jokiame kitame lietuviškame renginyje. O gerų solistų turime ir čia pat losangelietį, gi beto — mūsų klebonas jau daugelį metų rengdamas parapijos Lietuvių Dienas yra iškviets patius geriausius solistus lietuvių ir iš kitur netik iš Amerikos bet ir Kanados — kai kuriuos jau net pakartotinai. Jokių būdu nenoriu nuvertinti (irgi kaip klausytojas) nei vieno jų talento bei balso grožio, bet kai jau jie girdėti po kelis kartus ir visokiuose renginiuose, tai K. Vidžiūnienės balsas, inoklykla ir repertuaras šio renginio publikai buvo tikra dvasinės atgaivos dovana — ką galima buvo spręsti iš aplovismentų audros, kuri solistė vis dėlto išprašė vienam operiniam bisui, o

galiausiai dar vienam — koncerto užbaigai padainavo lietuviškai O. Metrikienės „Vyturėliai“. Kągi — audra audrai nelygi, bet po „Vyturėlių“ publika pakilo ant kojų ir „standing ovation“ buvo tokia publikos jausmingo įvertinimo ir padėkos demonstracija, kokios, kaip sakiau, niekada nesu matęs jokiame kitame lietuviškame renginyje.

Maža smulkmena. Rengiant lietuviškus balius, visada kyla klausimas ar vaisės (pietus ar vakarienę) publikai pateikti prieš ar po programos — koncertinės dalies, kai tokia yra. Vis girdisi tie patys priekaištai, kad esą kai maistas ir gerimai atsiduria ant stalo prieš koncertą, tai labai trukdo solistams ar muzikams, nes publika vistiek tokiu atveju nevisai ramiai užsilaiko, tai valgo, tai geria ir kalbasi. Tai labai rimtas priekaištas, nes tikrumoje taip būna. Kaipgi šiame bankete? Nežinau, ar tas vėsių klausimas buvo kile rengėjams (klebonui), bet visos vaisės su užkandžiais ir pietumis bei vynu, buvo pateiktos pradžioje — prieš koncertą ir koncerto metu ant stalo dar buvo netik daug maisto bet ir vynu. Ir štai kaip praėjo koncertas: Karen Vidžiūnienė dainuojant — „sausokimšai“ pripildytose salėje, publika laikėsi taip ramiai, kad lyg būtų bažnyčioje kur jokių stalų nėra, o po kiekvieno išpildyto dalyko kėlė audringas ovacijas. Taigi — štai ką reikia nauja puiki solistė ir jos repertuaras, nors (o gal kaip tik dėlto) ir ne lietuviškas. Nieko daugiau negalėčiau solistei Karen palinkėti, kaip tik kad jos svajonė išsipildytų, kad ji kitais metais laimėtų konkursą ir neužilgo pasirodytų pasaulinio garso Metropolitan operos scenoje.

Tarp pirmos ir antros koncerto dalies trumpa sveikinimo kalbą pasakė „Darbininko“ redaktorius kun. K. Bučys. Banketas — koncertas baigtas griausmingu Lietuvos himnu, kurį sugiedoję skaitlinga publika; himnas jau labiau skambėjo darniai ir garsiai, nes publikoje buvo ir visas parapijos choras, o taip ir daugelis vietinių solistų. Taip spūdingai buvo baigtas parapijos renginys, skirtas parapijos 40-ties metų sukakties minėjimo užbaigai atžymėti — vertžiausias ir turtingiausias lietuvių parapijos išsivijimo, vadovaujamus didelio lietuvių patirijoto prelato Jono KUČINGIO.

Dail. Mikalojus Ivanauskas

"Vilniaus Vizija"

kurio pastangomis, rūpesčiu ir

ryžtu ši parapija išaugo į išsivysios lietuviškos tvirtovę Pacifiko krantuose. Kitos tokios lietuviškos parapijos niekur nėra ir nebus. Prelato J. Kučingio nuopelnai įvairiomis progomis minimi spaudoje, bet kur kas daugiau bus minimi istorijoje — kurioje paminklą jis pasistatė jau dabar savo darbais Dievui ir pavergtai Tėvynei Lietuvai.

Pabaigai — beveik juokingas šio renginio epizodas. Ant stalų kiekvienam svečiui buvo padėta po rašalinį pašeitį, atžymėta 1941 — 1981 metų data, kas reikią parapijos 40 metų amžių. Klebonas pastebėdamas apie tuos pašeitus — juokaudamas (o gal ir ne?) pasakė kam tie pašeiliai skirti: esą išeinant pasirašyti čekiams... vadinasi aukokite... Kad aukoti reikės — tikras dalykas, nes klebonas niekada neturko naujų sumanymų ir projektų, kurie visi įgyvendinti parapijiečių aukomis. Ką klebonas sugalvos dabar naujo? Jau sugalvota — pagaminti parapijos, tuo pat metu ir kolonijos, filmą, bent 90 minučių laiko, kurį kainuosianti apie 15 — 20.000 dolerių. Tam jau esą užangauzotas filmų specialistas Paulius Jasiukonis, kuris turis nemažai medžiagos, o klebonas pradžia — turis jau keletą tūkstančių dolerių. Sėkmės ir šiam užmojui, kad tą filmą galėtų pamatyti dar ir tie, kurie tame filme bus parodyti. Turui ypačiai galvoje tuos, kurie darbos parapijos kūrimosi pradžioje.

V. KAROSAS

ALTO 41-asis suvažiavimas

(KOMENTARAI)

(Tęsinys)

Tuomet ALTas savo politinę veiklą perkėlė į tarptautinės tautos plotmę ir pasiremdama prez. Rcozevelto paskelbtu Lietuvos okupacijos ir aneksijos nepripažinimu, emė reikalauti Lietuvos suvereninių teisių atstatymo. Vienok, veikiant vien teisingumo argumentais negalima, buvo laukti didesnių laimėjimų ir teko rasti kitus interesus bendrumo. Netrukus Sovietai pradėjo šaltąjį karą vėrtu didžiausiu Amerikos priešu, kas užkriū mūsų siekių bendrumą — nugalėti komunizmą. Inž. A. Rudis patarė Lietuvos laisvinimo veiklą jungti su buvusios mažumos, kaip žydų, baltųjų ir kitų, kurie drauge priduro didesnį svorį ir įtrauktų kitas tautas į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Baigdamas savo žodį apgalstavodėl vykstančio susikaldymo išsivijimo ir dėl ALTO grovimo. Pagalvojus apie šią liūdnamą padėtį, nekarta teko drauge su ponia Rudiene nusiminti ir nuryti apmaudo asarą. Ką galėtume pasiekti, kad ALTA yra atgyvenęs savo amžių arba, kad Statutas yra pasenęs, nes yra sudarytas demokratiniiais ir plurialistiniais pagrindais, kuriuose gali tipti visi geros valios lietuviai. Palinkėjo ryžtingai kovoti prieš bolševikų sunybes, kurio

mis siekiama viso likusio pasaulio pavergimo.

Klausantis šių inž. A. Rudžio žodžių teko prisiminti jo paskaitą, skaitytą VIII Amerikos Lietuvių Kongrese, įvykusiam 1974 m. Chicagoje. Anuomet inž. A. Rudis savo paskaitoje iškėlė amerikiečių idealizmą ir jų meilę laisvei, kas pastatė Ameriką į viso pasaulio viršūnę ir tapo keldoru visoms laisvę siekiančioms tautoms. Tuo amerikonišku idealizmu ir demokratijos idealais buvo paveikti pirmieji lietuvių ateiviai, kas nulėmė jų didelį veikumą ir pasisavintimą Lietuvai ir jos laisvės kovoms. Savo paskaitoje inž. karštai linkėjo naujiems ateiviams persiminti tuo pačiu idealizmu, be kurio nebus įmanoma veikti šiame krašte ir pasiekti Lietuvai laisvės.

Šiame ALTO suvažiavime inž. A. Rudis, neužsiminęs nė vieno žodžio apie Amerikos idealizmą ir demokratijos idealus, laisvinimo veiklą suvedė į interesus plotmę ir pasitikejimu savo siekių teisėtumu. Pagal vakariečių nusistovėjusias pažiūras idėjos buvo ir lieka istorijos vadovai. Vakarių Europos istorija prasidėjo su krikščionybės idėjų gaivalingumu, kurioms išsekus, jas pakeitė renesanso, humaniz-

mo ir reformacijos idėjos, kurios sudarė vartus naujųjų amžių epochai. Paskiausiuose amžiuose iškilo nacionalizmas, liberalizmas ir marksizmas, kuriuos pakeitė mūsų amžiuje komunizmas, fašizmas, nacizmas ir vakarių demokratija. Idėjinių kovų įtampojė vyksta istoriniai procesai, kuriuose interesai, tautiniai ar reiginiai momentai telokia antrines roles. Lietuva yra atsidūrusi pačiame viduryje vykstančios kovos tarp komunistinių ir vakarių demokratijos idėjų.

Atmetus idėjingumą drauge prarandamas idealizmas, ką nesunku buvo pastebėti šiame suvažiavime. Kuomet Lietuvos vyčiai, jau trečioje ir ketvirtosiose eilijose kartoje, stebina visą lietuvišką išsiviją savo idealizmu ir pasisavintimu Lietuvos laisvei, tai naujųjų ateivių antroji ir trečioji karta šalinasi nuo užsangažavimo lietuviškos išsivijimo ir vengia įsijungimo lietuvių tautos laisvės kova.

Pirmoji liberali Santarps-Sviesos federacija jau prieš daugelį metų tyliai apleido ALTA. Šiame ALTO suvažiavime Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga nei sveikino nei pristatė savo atstovų į sudaromą ALTO tarybą ir valdybą. Kitos, daugiau konservatyvūs nusistatymo, antrosios kartos naujųjų ateivių organizacijos arba laikosi nuosalių ar įsijungė į Lietuvos bendruomenės eiles veda atkaklią kovą prieš... ALTA ir VLKA. nes trukdo jiems užmegsti artimesnius ryšius su tarybine Lietuva. PLB pirm. V. Kamanatas malonėjo šiam suvažiavimui per savo sekretorę pranešti, kad negalės atvykti į šį suvažiavimą. Dėl šių liūdinių reiškių daug kam teko nuryti karčią asarą, bet tai įrodo skirtumą tarp lietuvių išaugusių ir subrendusių Amerikos idealizmo ir demokratijos idėjų dvasioje ir išaugusių diktatūrinių ideologijų poveikyje.

Šiuo savo papildymu, aptariant inž. A. Rudžio iškeltas mintis, tenka atmesti interesų motyvą, kaip Lietuvos laisvinimo pagrindinį faktorių. ALTas, praradęs senosios lietuvių išsivijos idealizmą ir nusigrįžęs nuo demokratijos principų, negali pasitikėti vien interesų kombinacijomis ar tarptautinės teisės pareigais, nes epochinė kova tarp totalitarizmo ir vakarių demokratijos yra pirmoji eilė idėjų, be kurios negali būti vedama ir lietuvių tautos laisvės kova.

DR. K. SIDLAUSKO PRANEŠIMAS

Rašant šias eilutes dr. K. Sidlausko pranešimas buvo spausdinamas Naujienų puslapiuose, tad man nėra reikalo bent trum pai atpasakoti jo turinio. Tekstusustoti tik ties tais punktais, kurie reikalingi komentarų. Visas pranešimas buvo išlaikytas rimtame ir ramiame tone, nepasinešant į aukšto stiliaus retoriką ar oabrėžiant su pasididžiavimu ALTO nuveiktus darbus, bet nevengta retkarčiais įterpti vieną kitą samojų, skirtą kritikams ir ALTO grivėjams.

Iš dalykiškai išdėstyto pranešimo atsiskleidė gana platį ALTO nuveiktų darbų panorama, kuri dar kartą paliudijo šios institucijos sugebėjimus reikiamu momentu išnaudoti susidarusias galimybes Lietuvos laisvės byloje ar greitai reaguoti į iškilusias problemas. Tuo atžvilgiu, vargu ar bet kuris kitas veiksnys gali prilygti ALTO sui savo rekordais, nes dažniausia iniciatyva naujiems ėjimams atėjo iš šios institucijos ir vėliau buvo derinama su kitų veiksmų, ėjimais arba pamėgdžijama LB visuomeninių reikalų taryba. (Bus daugiau)

Lapkritis

Krinta, krinta medžių lapai, Pasilieka grynos šakos, Mat, lapkričio mėnuo metai, Ir žiemužė jau pramatos.

Jau nėra lapų pastogės, Kur paukšteliams pasidėti, Užtat vyksta jų kelionės, Kur lapuotie medžiai rasti.

Gal į pietus, į tą šalį, Kur lapuoti medžiai šlama, Kur čulbėti linksmiai gali, Kaip viešnagėji būti dera.

Ten saulutė šiltai šviečia, O ir gėlės laukuos žydi, Mūs paukštelius tenai kviečia, Pasikvietus juos ten myli.

Kai ateis pavasarelis, Ir paukšteliai grįš namučiu, Pirmas čulbės vieversėlis, Kiti po lapais ant šakučių.

Tai bus tikras malonumas, Skambės gijos, pagiriai, Ir paukščių spalvų gražumas, Gamtos puikūs padariai.

Krinta, krinta medžių lapai, Pasilieka grynos šakos, Mat, lapkričio mėnuo metai, Ir žiemužė jau pramatos.

A. Jusas

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA.** Lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vincas Krevės, Ignas Šlapelio, Vincas Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlonio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rikštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIEŠIO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūtk apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parudodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmeninį ir viešą neprik Lietuvos ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jakinsko knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **KATRINOS NOVELS**, M. Zosėnko kūryba, J. Valadko vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 samojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant palik, pridėti dolerių persiuntimo išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, Ill., Saturday-Monday, Nov. 7-9, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY KALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

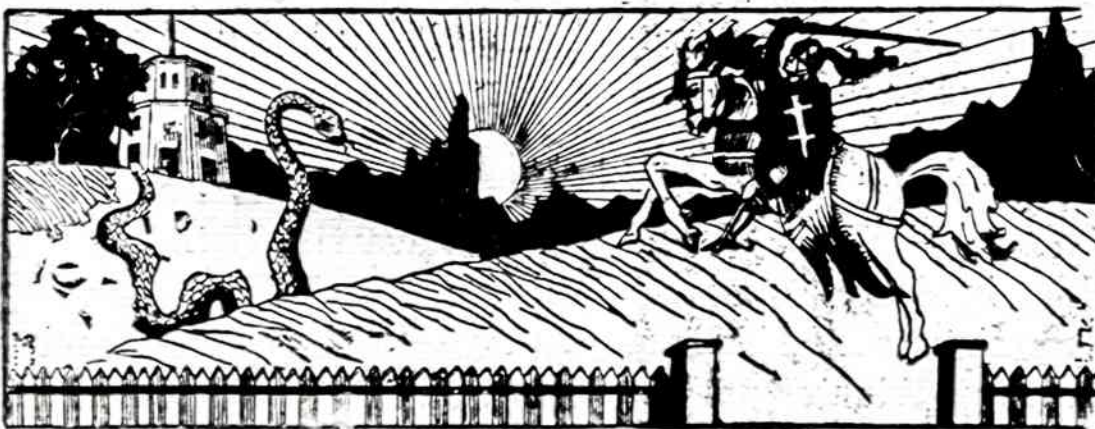
Atidara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeimaadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKSYS,
50 metų studijavęs, kaipIŠ PRAETIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimū ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė fikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1960	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$43.00 per year.	vienam mėnesiui	\$ 4.00
25 cents per copy	kanadoje:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$45.00
Dienraščio kainos:	pusel metų	\$24.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	trims mėnesiams	\$15.00
metams	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Kitose JAV vietose:		
metams		\$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lenkijos didžioji misle

Lenkijos įvykiai buvo ir lieka mūsų dėmesio centre, nes juose atsiskleidžia nauji reiškiniai ir problemos, kurios iškyla drauge su revoliuciniu lenkų darbininkijos sąjūdžiu. Iškylančius reiškinis turime sekti ir aiškinti, nes tokiu būdu surašime raktą, kaip bendrai reikia suprasti vykstančius kitimus pačioje Sovietų Sąjungoje, o ypačiai pavergtose tautose.

Lenkijos įvykių sekimas ir ypačiai jų supratimas yra būtinas visai lietuvių tautai ir politiniams veiksniams, nes suteikia galimumus patikrinti savo politinių ir idejinių ėjimų tikslumą ir drauge sudaro prielaidas ieškoti naujų galimybų, siekiant lietuvių tautos išlikimo ir laisvės.

Paskutinėmis savaitėmis per Lenkiją persirito streikų bangos, kurios galvą išliko iš pačių darbininkų iniciatyvos, visai neatsižvelgiant į Varšuvos vyriausybės, lenkų kompartijos ar Maskvos grąsinimus ir net Solidarumo vadų maldavimus. Streikų pasekoje įvyko dideli pakeitimai Lenkijos vyriausybėje ir partijoje. Pašalinus St. Kanią iš kompartijos generalinio sekretoriaus posto, visa politinė galia tapo sutelkta generolo W. Jaruzelskio rankose.

Jo iniciatyva buvo pertvarkytas ministerių kabinetas, į kurį pateko nauji nariai, nepriklausą komunistų partijai. Seimas vienbalsiai priėmė įstatymą, draudžiantį kelti streikus visame krašte. Savo keliu, Solidarumo prezidiumas ir asmeniniai Lešek Valensa deda visas pastangas sustabdyti įsisiūbavusių streikus, nes veda kraštą į pilnutinę katastrofą, kuria gali pasinaudoti Sovietai savo invazijai pateisinti. Papildomai gen. W. Jaruzelski pasiūlė seimui patvirtinti Patariamąją tarybą, kaip pagelbinį vyriausybės organą, į kurio sąstatą įeitų Lenkijos Bažnyčios ir Solidarumo atstovai.

Siomis priemonėmis gen. W. Jaruzelski siekia atgauti pasitikėjimą lenkų tautoje ir jos paramą surasti būdą ekonominių problemų sprendimui. Nors Lenkijoje šiuo metu trūksta daugelio prekių, bet aštriausiai iškyla maisto aprūpinimo klausimai. Lešek Valensa vienoje savo kalboje yra prasiškęs, esą, sutiktų atidėti į šalį vi-

pus kitus klausimus ir drauge su vyriausybe ieškoti darbininkų ir bendrai miesto gyventojų aprūpinimo maistu sprendimą. Veikiant ta pačia kryptimi gen. W. Jaruzelski sudarė 2.000 kariūvių vienetų iš vieno karininko ir kelių liktinių kareivių, kuriuos pasiuntė į provinciją maisto pristatymui prižiūrėti.

Rašant šias eilutes, darbininkai, paklausę Lešek Valensos ir W. Jaruzelskio pažadų artimiausiu laiku paspartinti maisto pristatymą į miestus, kiek pristabdė streikus, bet ne visus. Darbininkai išpareigojo palaukti dar porą savaitių, bet, nesulaukus pagerėjimo, žada streikus atnaujinti viso krašto platumu.

Dabar kyla klausimas, kur dingio Lenkijoje maistas? Dar Ed. Giereko laikais aprūpinimas maistu Lenkijoje buvo pakenčiamas, tik kildavo protestai prieš kainų pakilimą. Nemaža maisto buvo išvežama užsienin. Viena Chicago's firma kasmet importuodavo po 15 milj. svarų lenkiško kumpio, bet šiais metais tesulaukė tik 3 milj. svarų, o nuo birželio mėn. importas visai sustojo. Panašiai kiti Amerikos didmiesčiai importuodavo didelių lenkiškų kumpių kiekius ir kitus maisto gaminius, bet šiais metais viskas nutrūko. Tuo tarpu iš Amerikos šiais metais numatoma eksportuoti Lenkijon apie 7-8 milj. tonų įvairių grūdų, jau nekaltant apie paramą kondensuotam maistui.

Spaudos pranešimu, Solidarumo unijos krovikai jau nuo gegužės mėn. atsisakė pakrauti laivus ir vagonus maistui išvežti iš krašto. Pašalinus Ed. Giereką iš valdžios, drauge buvo panaikintos visos privilegijos partietiams, tame skaičiuje gerai aprūpintos maistu krautuves, kas turėtų pagerinti visų darbininkų aprūpinimą.

Net nuvažiuavę Amerikos ekspertai negalėjo išaiškinti, kokių būdu galėjo susidaryti tokie dideli maisto trūkumai. Klausimas pasidarė tuo labiau mįslingas, nes gretimose satelituose tokia problema nėra iškilusi. Vengrija ir Rytų Vokietija turi maisto perteklių, kuri anksčiau mainais siuntė Lenkijon už anglis, plieną ir kitus pramonės gaminius. Tuo tarpu, net proporcingai imant, Lenkija pagal gyventojų skaičių turi žymiai didesnius žemės ūkio plotus, iš kurių visos trečdalis buvo paveldėtas iš vokiečių sukulturnių ūkių ir vieninteliai iš visų satelitų lenkų ūkininkai nebuvo suvaryti į kolchozus. Kaip suprasti ir išaiškinti šią misle, nuo kurios sprendimo priklausys tolimesnis Lenkijos likimas?

Pagal statistiką, Lenkijoje esama 3,2 milj. ūkių, vidutiniškai 12,5 akro dydžio, kurie bendrumoje valdo 80% dirbamosios žemės. Likusieji 20% priklauso valstybiniams ūkiams ir kolchozams, sudarytiems daugumoje iš buvusių dvarų. Valstiečių šeimos yra skaitlingos, o ūkiai maži, be to, apdirbami senoviniiais metodais, išlikusiais iš prieškarinių laikų. Visų šalių komunistai dėjo didžiausias pastangas išvystyti pramonę, kas buvo vykdoma žemės ūkio sąskaiton, išsiūpliant iš ūkininkų paskutinius syvius.

Vidutinis Lenkijos ūkininkas turi vieną arklį, 1-2 karves, 2-4 kiaules, porą avių ir keletą vištų. Turint šeimoje vidutiniškai 5-7 valgytojų, nesunku būtų veik visą gamybą suvalgyti, socialiai pavalgus. Užkrauti didelėmis pyliavomis ar mokesčiais, ūkininkai turėjo valdžiai pristatyti už menką atlyginimą geriausius produktus, o patys maitinosi daugumoje milfiniais valgiais, bulvienėmis, kruopienėmis ir barščiais, pasitenkinant mažais kiekiais mėsos ir pieno produktų.

Išsiūbavus Solidarumo sąjūdžiui, sukruto ir ūkininkai, iškovojo sau valstiečių profesinę sąjungą savo inte-

Jonas Tricys

Laivai pajūryje

VLIKAS IR JO TEISINIAI BRUOZAI

P. STRAVINSKAS

(iš serijos straipsnių VLiko klausimais, paskelbtų 1962 m. balandžio mėnesį "Naujienose")

VLikas įsteigtas 1943 metų lapkričio mėn. vokiečių okupuotoje Lietuvoje (pogrindyje) lietuvių politinių grupių ir rezistencinių organizacijų bendru sutarimu.

VLiko įsteigimas dokumentuotas jo 1944.II.16 d. deklaracija, atstovaujanti jo steigiamajai aktą (jos faksimilę žiūr "Lit. Enciklopedijos" I t. 378 psl.).

VLiko deklaracijos preambuloje (įvadė) išryškinta, jo teisinė asmenybė, teisinė prigimtis — Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

VLiko deklaracijos preambuloje (įvadė) išryškinta, jo teisinė asmenybė, teisinė prigimtis — Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

resų gynybai. Pašlijus valdžios autoritetui, nuo ūkininkų pečių nukrito Kietas spaudimas, kurio dėka emė suvaruoti patys maisto produktus, anksčiau statomus į valdžios sandėlius už menką atlyginimą. Be to, susidarė puikios sąlygos juodajai rinkai, kurioje lengvai pardudami maisto produktai dvigubai, trigubai ir aukštesnėmis kainomis.

Kaip išbristi iš šio užburto rato? Reikėtų praveisti plačias reformas žemės ūkyje, sudarant gamybinius rajonus ir plečiant kooperaciją. Tam reikia ilgesnio laiko ir milžiniškų kapitalų, kurių nėra. Norint surasti greitą sprendimą, pagal kai kuriuos Vakarų žinovus, reikėtų įvesti kietą karinę diktatūrą, kuri rekvizicijomis ar aukštais mokesčiais priverstų ūkininkus atsisakyti nuo "miesietišku" valgių ir sugrįžti prie bulvių, kruopienų ir barščių.

Čia slypi didžioji Lenkijos misle, kuri netikėtai iškilo prasidejus Solidarumo sąjūdžiui. Įvedus karinę ar kitią diktatūrą, lenkų tautoje pasireikštų gilūs antagonizmas tarp kaimo ir miesto, kas ilgiems metams sugriautų laisvėjimo ir demokratėjimo pastangas. Neišsprendus kitais būdais Lenkijos miestų aprūpinimo maistu, Solidarumas nelaimės savo užbręžtą siekį net ir tuo atveju, jei Sovietai atsisakytų nuo invazijos ar ūkinio spaudimo.

Iš šios VLiko deklaracijos preambulos matome:

1. kad VLikas sudarytas, kaip tautai jos laisvinimo darbe reikalinga politinė vadovybė (tai atsakymas tiems, kurie jo tokios politinės vadovybės nepripažįsta);

2. kad jis sudarytas tikslu ne tik išlaisvinti Lietuvą, bet ir atstatyti išlaisvintos Lietuvos valstybės suvereninių organų okupuoto sutrukdytą veikimą, ką teisiškai gali padaryti tiksliai valstybinės tautos atstovybė (dėl ko daroma išvada, kad jis yra ne lietuvių etninės, o visos valstybinės tautos (populus, Staatsvolk, body politic prasme) teisinė atstovybė, tarptautinės teisės terminu vadinant, Lietuvos nacionalinis komitetas);

3. kad jis sudarytas mūsų politinių grupių, kaip tautos politinės minties reiškejų ir vykdytojų, kurios jos yra pagal Lietuvos teisę, ypač Lietuvos demokratines valstybės konstituciją (tai atsakymas tiems, kurie neigia mūsų politinių grupių reikšmę, jų vaidmenį Lietuvos laisvinime, aiškindami, kad VLikas galys būti ir "nepartinis").

Teisinė logika, kuria VLikas Lietuvos politinių grupių valios pareiškimu padaromas Lietuvos tautos teisine atstovybe, labai paprasta ir visiems, net ir ne-teisininkams, lengvai suprantama. Štai ji:

Lietuvos valstybės politinės grupės normaliu valstybės gyvenimo metu reiskia tautos politinę mintį ir valią per įstatymų tvarką sudarytuosius valstybės suvereninius organus, ypač gi per Seimą. Kai gi kraštas yra okupuotas ir valstybės suvereninių organų veikimas sukludytas, tai toms politinėms grupėms tenka, visoms draugen (Nukelta į penktą puslapį)

V. Pr.

SUKILIMAI IR SUKILĖLIAI

(Tęsinys)

Lietuvos žemių savininkams stipriau parėmus Joną Geistara ir jo baltuosius, Kalinausko vadovaujami raudonieji liko mažumoje, valstiečiams matant unijos su Lenkija šalininkų persvarą, jais nepasitikint ir nematant sau nieko gero. Nors raudonųjų vadas Kalinauskas rėmė sukilimą, kovojo jų eilėse, bet valstiečių dauguma sukilimu nepasitiekė ir nuo jo emė šalintis. Gal dar ir todėl, kad Kalinauskas buvo kilęs iš Baltgudijos — Krivičiuose gyvenančio bajoro ir tekstilės įmonės savininko. Antra vertus, Telsių apylinkės 1831 metų sukilimo vado Anupro Jučevičiaus žodžiais tariant, valstiečiai būtų kariavę, gindami savo žemę ir laisvę, iki paskutinio kraujo lašo nuogais kumščiais, jei jie būtų buvę tos žemės savininkais ir būtų turėję šokią tokią laisvę dvarininkų tarpe.

1863-64 m. sukilimo vadovybė ir vadai

Visa bėda, kad Lenkijoje prasidėjus 1863 metais sukilimas prieš rusišką okupaciją, Lietuvą užgule netikėtai, dar tebesiruojantis, neturint jėgų ir neturint vienos vieningos vadovybės. Sukilimas buvo vedamas atskirų gilaus patriotizmo bei entuziazmo pagautų vadų ir vadukų, kurių tarpe, greta Kalinausko ir Geistaro, randame Volnijo 1826 m. gimusį caro armijos ka-

pitoną ir patyrusį kovų laukuose Zigmantą Sierauską ir Liudviką Narbutą, gimusį 1831 m. Lydos apskrityje, inžinieriaus ir kapitono bei istoriko Teodoro Narbuto sūnų; taipgi pulkininką Teofilijų Lapinską, vežusį iš Anglijos laive "Ward Jackson" sukilimams ginklus ir šimtą savanorių; raseinišką katalikų kunigą Antaną Mackevičių, gimusį 1828 m. Morkių dvare; iš Aluntos apylinkės dvarininką Kasparą ir Dominyką Malecką, buvusius Vastupų dvarelio bei kitų palivarkų savininkus ir Skiemonių bažnyčios fondatorių bei parapijos steigėjus; taipgi nedidelius, bet sukilime stipriai pasireikškusius atskirus valstiečių būrius, vadovaujamus Kazimiero Lukošinsko, Bičio, Puidko, nuo Šimonių kilusio Sičinsko ir Jurgio Skeberdžio.

a) Konstantinas Kalinauskas

Gardinietis Konstantinas Kalinauskas (1838-1864), bajoro ir tekstilės įmonės savininko sūnus, iš prigimties buvo tvirto būdo, mylis savo tėvynę Lietuvą ir jos žmones. Baigęs 1860 m. Petrapiolyje teisių mokslus, jis nepasilikio Rusijoje, ieškodamas gero ir prabangaus gyvenimo, bet apsi-stojo gimtojo Gardino apskrities nedideliame miestukyje paprastu tarnautoju, kad galėtų suorganizuoti slaptą ir prieš rusų okupaciją nukreiptą revoliucijai atsidavusių asmenų grupę. Gi 1862 m. parsikėlęs gyventi į Vilnių, tuoj įstojo į slaptą Lietuvos raudonųjų laisvės kovotojų komitetą ir pradėjo leisti gudiškai kalbantiems Lietuvos karalijos valstiečiams skirtą pogrindžio laikraštį "Muzyckaya Prawdą". Jame aiškino Lietuvos praeitį, aprašinėjo jos istoriją, kėlė balsą prieš baudžiavą, prieš valstiečių išnaudojimą, prieš "Tarkutų" emimą į okupantų kariuomenę, prieš prievartinį Ortodoksų Bažnyčios brovimąsi į lietuviškos Gudiijos gyventojų tarpą ir ragino ruoštis ginkluotam sukilimui; ginant savo ir viso krašto laisvę, krašto žmonių teises.

Būdamas slaptame laisvės siekiančiame komitete, Kalinauskas važinėjo į Lenkiją ir tūrėsi su lenkais dėl bendro veikimo ruošiant sukilimą. Šu lenkais Kalinausko buvo sutarta sukilimo nepradėti pirma nepasitarus ir nenustatius datą su Lietuvos slaptu komitetu, ko, deja, lenkai nesi-laikė. Sukilimas Lenkijoje prasidėjo Lietuvos komitetui nežinant ir nepasiruošus. Kalinauskas, vis dėlto, prie sukilimo prisidėjo ir tapo baltųjų, Jokubo Geistaro vadovaujamo, ir raudonųjų komiteto bendru ryšiu, propagandos ir organizavimo skyriaus vadovu bei, musisškai tariant, ministru. Jis palaikė ryšius su užsieniu ir su Lenkijos sukilimo diktatoriumi bei direktoriumi plk. Romanu Traugutiu, pirmiesiems sukilimo vadams, gen. L. Mierolskiui ir jo padėjėjui M. Langewičiui, trečioje sukilimo dienoje pabėgus į Vengriją ("Liberalismus und Nationalismus 1848-1890", 8 t. 160-162 p.).

Pasikeitęs išvaizdą ir pasą mokytojo Ignaco Witorzeniec'o vardu, Konstantinas Kalinauskas sugebėjo ilgesnį laiką išgyventi neatpažintas, neatkreipus žandarių dėmesio, greta koriko genera-

linio gubernatoriaus Muravjov'o rūmų ir matyti Vilniuje vykdomas egzekucijas — sukilėlių korimus. Bet vis dėlto, 1864 m. vasario 9 d. jis buvo atpažintas ir suimtas.

Kalėjime tardomas, Kalinauskas draugų neisidavė, bet paprašęs popieriaus, parašė laiską į visus tautiečius, kviesdamas nepasiduoti okupantui, bet tęsti kovą vieningai, kaip tautos vyrams pridera, už žmogaus teises, tikėjimą ir laisvę, iki bus nusikratyta Maskvos jungo:

"Ir kartuvėse jau būdamas, aš sakau jums, tautiečiai: jūs gyvenkite laimingai tik tuomet, kai maskviškai nesikars ant jūsų sprendų!"

Tokiais žodžiais baigė pakarti pasmerktas Konstantinas Kalinauskas savo laiską Vilniaus kalėjime, kuris buvo skirtas okupuotos Lietuvos karalijos žmonėms marinti.

b) Zigmąs Sierakauskas

Caro armijos generalinio štabo kapitonas Zigmąs Sierakauskas, 1863-64 m. sukilimo vadas, buvo gimęs Volnijoje, tolimoje buvusios Lietuvos karalijos teritorijoje.

Iš pavardės atrodė, kad kpt. Z.S. turėjo daugiau ispaniško ne kaip lietuviško kraujo (Cuando la sierra está tocada... — Kai kalnus dengia mig-

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
938 S. Mannheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 9-3 val.
Tel.: 562-2737 arba 562-2738

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2614 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
latakų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmaleniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTIS
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1480 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5874

PATS SKAITYK IR DAR K-
TUS PARAGINK SKAITYTI
DIENRAŠTĮ "NAUJENOS"

SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašal-
pos klubo priešmetinis susirinkimas
įvyks sekmadienį, lapkričio mėn. 8 d.,
1 val. popiet, Anelės Kojak salėje,
4500 So. Talman Ave. Nariai prašomi
atsilankyti, nes yra svarbių reikalų
aptarti. Bus ir valės.
Rožė Didžiulė, rašt.

VLIKAS IR JO TEISI-
NIAI BRUOŽAI

Atkelta iš 4 psi.

susitelkus, siekti savo tautos iš-
laisvinimo ir jos valstybės atsta-
tymo, kitais galimais būdais at-
stovaujant pavergtąją tautą,
reikiant jos politinę mintį ir
valią.

Ir štai, tokia logika mūsų po-
litinės grupės, kaip tautos politi-
nės minties reikšės ir vykdy-
tojos apsiungia viename politi-
niame organe, tarptautinės tei-
sės terminu vadinant, Lietuvos
nacionaliniame komitete, jų pa-
vadintame Vyriausiojoje Lietu-
vos Išlaisvinimo Komitete; VLI-
Ke, sudeda jame savo ex lege
turimus įgaliojimus atstovauti
Lietuvos tautai ir tuo būdu pa-
daro jį tautos teisine atstovybe.
Kas VLIKo nepripažįsta tau-
tos atstovybe, tesugriaua — šia
teisine logika, kuria VLIKas lai-
komas Lietuvos tautos atsto-
vybe.

Jeigu ką nori išmintingai
padaryti, tai klausykis mote-
ries, gerai ją klausyk ir da-
ryk priešingai.

KNOW YOUR HEART

Every hour your
heart puts forth
enough energy
to heat a 150-lb.
man to the top
of a 3-story
building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

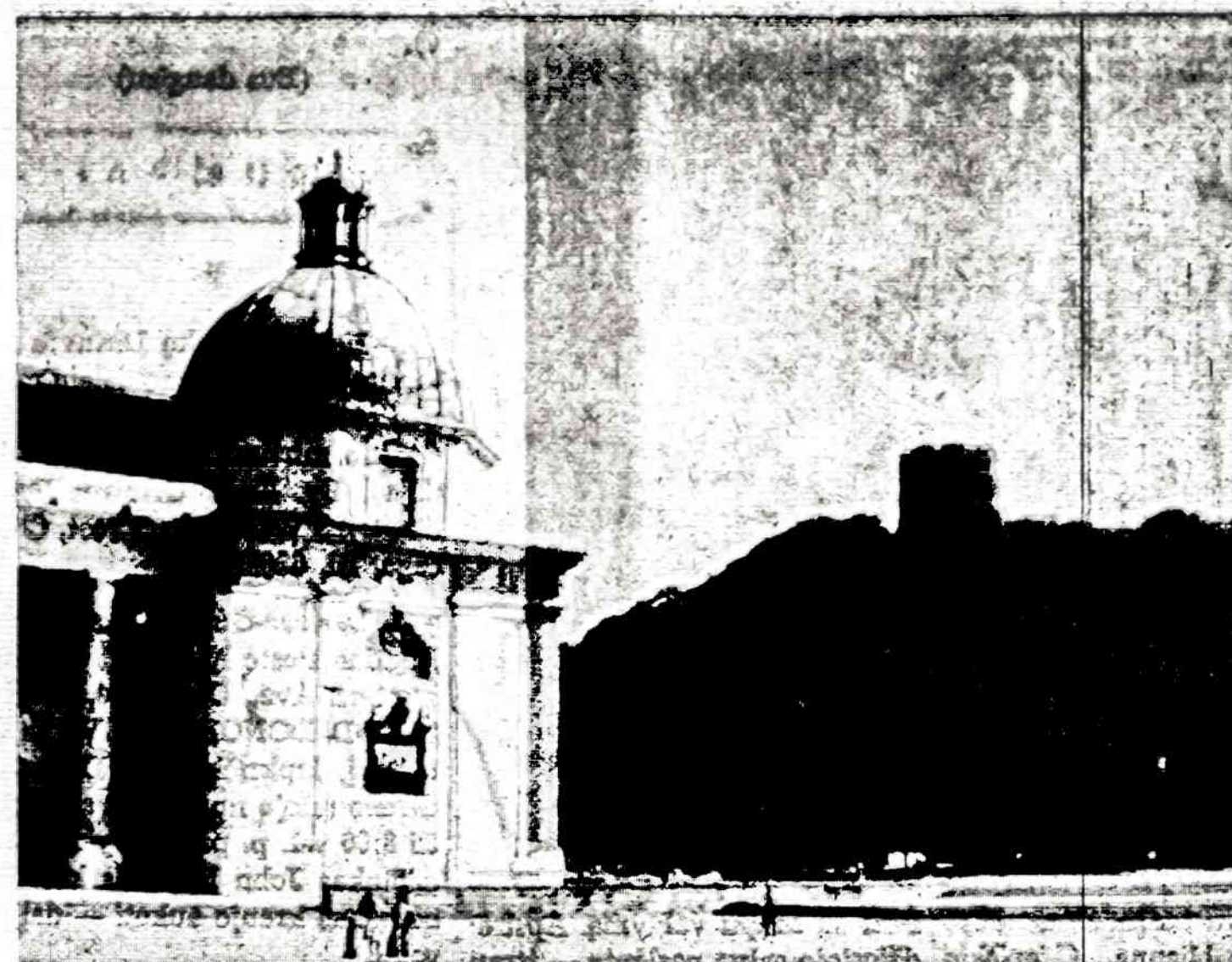
A. + A.

SOFNIA JASAITIENEI-
LUKAUSKAITEI

mirus,

reiskiamė širdingą užuojautą dukrai Elefai, sūnui
dr. Stasiui, jų šeimoms, seseriai Sibiui kankinei Onai
Poškienei-Lukauskaitėi Lietuvoje ir artimiesiems.

ANTANAS ir IRENA MACIONIŲ
Florida

VILNIAUS KATEDRA IR GEDIMINO KALNAS

ED. VENGIANSKAS

Ramovėnų trisdešimtmečio minėjimas

LKVS "Ramovė" Čikagos sky-
rius š. m. spalio m. 31-lapkričio
m. 1 d. d. Čikagoje surengė savo
sėkmingos veiklos 30 metų mi-
nėjamą, kuris buvo atžymėtas
iškilminga akademine dalimi, vai-
šėmis su šokiais, pamaldomis,
apeigomis prie Lietuvos Laisvės
Kovų paminklo ir sukaustuvinio
leidiniu. Šia pat proga buvo pa-
minėtas ir Lietuvos karo mokyk-
los 13-sios kadro karininkų lai-
dos penkiasdešimtmetis.

Sventės iškilmingoji akademi-
ja įvyko spalio m. 31 d. 7 val.
vakaro, Šaulių namuose, kurioje,
tarp daugelio svečių, dalyvavo
Lietuvos Generalinė Konstitucija
p. J. Daužvardienė, Amerikos Lie-
tuvų Tarybos pirmininkas p.
Dr. K. Sidlauskas, LKVS "Ra-
movė" Centro Valdybos pirmi-
ninkas p. A. Jonaitis, LST pir-
mininkas K. Miklovaitis, daugie-
lis kitų lietuviškų organizacijų
atstovų ir ukrainiečių karių ve-
teranų Gen. K. Mandcenko
specialiai skirtas atstovas: Viso-
netoli 200 svečių ramovėnų, bi-
rutininkų, šaulių ir kitų, ku-
riuos prie įėjimo, atvykusius į
salę, pasitiko ramovėnai — P.
Burneikis ir A. Repšys.

Akademine minėjimo dalį at-
darė LKVS "Ramovė" Čikagos
skyriaus pirmininkas plk. J. Šve-
das, pasveikinęs gausiai susirin-
kusius ir trumpai aptaręs šio
paminėjimo paskirtį, toliau pro-
gramai vesti pakvietė skyriaus
valdybos vicepirmininką ram-
E. Vengianską.

J. Garbės prezidentą kvietė-
mi: Lietuvos Generalinė Konsti-
tucija Čikagoje p. J. Daužvardienė,
ALT-o pirm. Dr. K. Sidlauskas,
Liet. Kūrėjų Savanorių Sągos
ir Čikagos ramovėnų pirm. plk.
J. Švedas, LKVS "Ramovė" CV-
bos pirm. A. Jonaitis, kun. Tėv.
J. Borevičius, Liet. Šaulių Sa-
jungos pirm. K. Miklovaitis,
Didž. Liet. Kun. Birutės Drjos.

pirminink K. Leonaitienė, Uk-
rainiečių Karių veteranų atsto-
vas kpt. L. Kulczyński, Vytau-
to Didž. Šaulių rinktinės pirm.
V. Išganaitis, Lietuvių Bendrės
Čikagos apyg. pirm. K. Laukai-
tis, dienos prelegentas plk. K.
Dabulevičius, Reg. Liet. Bend-
rės pirm. Dr. V. Dangis ir Liet.
Karo mokyklos 13-laidos buvęs ba-
talijono vadas plk. Kazitėnas.
Prezidiumo nariams užėmus vie-
las, S. Gurevičiui komanduo-
jant įsėdomos JAV-bių, Lietu-
vos, ramovėnų, šaulių, birutinin-
kių ir jūrų šaulių dalinių vėlia-
vos. Giedamas Lietuvos himnas.
Kun. Tėv. J. Borevičius sukal-
ba prasmingą invokacijos mal-
dą.

Po maldos, žodį taria Lietuvos
gen. konsulas Čikagoje p. Juzė
Daužvardienė, kuri pasidžiaugia
ramovėnų organizuotumu, tvir-
ta, dvasia kovoti dėl Lietuvos ne-
priklaušomybės atstatymo ir lin-
ki viešingumo bei geriausios sėk-
mės ateities veikloje.

Toliau sekė gen. št. plk. K.
Dabulevičiaus Čikagos ramovė-
nų 30-ties metų sėkmingos veik-
los, smulki ir detalizuota veik-
los apžvalga, kurioje prelegen-
tas aptarė buvusių Lietuvos ka-
riūmenės karių, atsidūrusių iš-
ėvijoje ir atvykusių į JAV-bes,
bendrą nuotaiką, 1950 m.
LKVS Centro Valdybos ir ra-
movėnų Čikagos skyriaus stei-
gimosi aplinkybės bei pirmuo-
sius žingsnius veikloje žengiant
nuo 30-ties metų tikslus bei veik-
los priemonės, k. a.: rengiamas
šventės, minėjimo bei kitus ren-
ginius surengtus tautinių, val-
stybinių švenčių progomis ar žu-
nalui "Karys" finansinei para-
mai sutelkti; paminėo Čikagos
ramovėnų pastangas Lietuvos
Laisvės Kovų paminklą statant
ir Lietuvos Laisvės Kovų mu-
ziejų organizuojant; iškele či-
ragiečių nuopelnus ir visąsajun-
tine prasme, atliekant pareigas
LKVS "Ramovė" Centro valdy-
boje; paminėjo ir pabrėžė glau-
daus bendradarbiavimo ir ben-
dravimo faktą su ramovėnais
giminingomis organizacijomis, k.

a, kūrėjais savanoriais, biruti-
ninkėmis ir šauliais vasaros iš-
vykas prie Lietuvos Respublikos
prezidentų eglių į Tautų Drau-
gystės sodelį, Michigano valsti-
joje organizuojant.

Prelegentas nepamiršo pami-
nėti ir Čikagos ramovėnų tradi-
cinio savo mirusių narių kapinė-
se kiekvienais metais lankymo,
ir išvardino tuos narius, kurie
didesnėmis aukomis, 30 metų
veiklos bėgyje, yra prisidėję prie
Lietuvos laisvinimo veiksmų ir
skyniaus veiklos finansinės para-
mos.

Baigdamas savo suglaustą Či-
kagos ramovėnų veiklos trisde-
šimtmečio apžvalgą, plk. K. Da-
bulevičius minėjimo dalyvius
užtikrino, kad nežiūrint ramovė-
nų amžiaus bei sunkėjančių veid-
klos aplinkybių, Čikagos sky-
riaus nariai, kaip iki šiol, taip ir
toliau, kiek jėgos leis yra pasi-
ryžę tęsti pradėtą darbą, remti
Lietuvos laisvinimo pastangas ir
visomis galimomis priemonėmis
siekti brangiai Tėvynei Lietu-
vai laisvės ir nepriklausomybės.

Šiais žodžiais prelegentas plk.
K. Dabulevičius užbaigė išsamią
LKVS "Ramovė" Čikagos sky-
riaus 30-ties metų veiklos apž-
valgą.

Po to sekė Lietuvos Karo Mo-
kyklos 13-ją kadro karininkų
laidą baigusį, šiame minėjime
dalyvaujančių, pristatymas. Bu-
vo pakviesti visi atsistoti ir gau-
siems plojimams aidinti, prista-
tyti tos laidos buv. batalijono va-
dą plk. Kazitėnas ir kuopos va-
dą plk. K. Dabulevičius. 13-ją
laidą baigęs inž. Rimas trumpai
aptarė šios laidos karininkų nu-
eitą kelią Lietuvos kariuomenėje
nepriklausomybės laikais, II-jo
pasaulinio karo metu ir išvei-
joje. Iškvieštas buvo plk. Kazi-
tėnas žodžiu, kuris pasveikins
buvusius savo kariūnus, išreikš-
kė viltį, kad 13-ją laidą baigę
dar sulauks Lietuvos laisvo ir
nepriklausomo prisikėlimo. Tuo
mi. trumpai paminėjęs Lietuvos
Karo Mokyklos 13 sios laidos ka-
dro karininkų 50-ties metų su-
kurtą organizacijų atstovai-pre-
zidiumo nariai tarė sveikinimo
žodžiais skirtus Čikagos ramovė
nams. (Bus daugiau)

Visuomenės veikėjui, buv. Amerikos
Lietuvių Tarybos išdėstiniui,

A. + A.

JUOZUI SKORUBSKUI
mirus,

jo žmonai Birutei, dukrai Rimai, artimiesiems, Socia-
listų Demokratų užsienio delegatūrai nuoširdžią užuo-
jautą reiškia ir kartu liūdi

EUPHROSINE MIKULIČIENE

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

1605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

1330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYCIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIM

KOPLYCIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

REpublic 7-1212

P. J. RIDIKAS

2354 So. HALSTED STREET

Tel. YArda 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArda 7-1138 - 1139

